

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim: 2024/2025	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Pielęgniarstwo, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki w zakresie opieki specjalistycznej	
Rok studiów: II		Semestr: III	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 5		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail: Marta Cebulak, dr, marta.cebulak@pansjar.edu.pl	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	70	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:	20 - w Monoprofilowym Centrum Symulacji Medycznej (MCSM)	Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Samokształcenie kierowane	20	Inna forma (jaka):	
RAZEM:	110	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			

Wymagania wstępne i dodatkowe: 1. Student ma wiedzę o budowie i czynnościach poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka, patologii poszczególnych narządów i układów, potrzebach zdrowotnych jednostki i ich zaspokajaniu, pielęgnowaniu pacjentów z zaburzeniami podstawowych układów człowieka, procesie pielęgnowania, metodach gromadzenia informacji o pacjencie, udziale pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia i rehabilitacji, wiedzę o zasadach i technikach wykonywania podstawowych czynności pielęgnacyjnych i zabiegów medycznych, zasadach etyki zawodowej pielęgniarki; 2. Student posiada umiejętności wykonywania podstawowych czynności pielęgnacyjnych i zabiegów medycznych.		
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Zapoznanie studenta z etiologią, objawami, diagnostyką, metodami leczenia oraz pielęgnowania chorych w wybranych schorzeniach chirurgicznych. 2. Kształtowanie umiejętności sprawowania profesjonalnej opieki nad chorymi wymagającymi leczenia chirurgicznego oraz przygotowania chorych do samoopieki i samopielęgnacji. 3. Kształtowanie kompetencji społecznych zgodnych z zasadami etyki zawodowej pielęgniarki.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	K_W03
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach chirurgicznych;	K_W02
D.W3.	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie chirurgicznym;	K_W02 K_W06
D.W4.	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania w chirurgii;	K_W02
D.W5.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach w chirurgii;	K_W02 K_W06
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach chirurgicznych w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	K_W02
D.W7.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem chirurgicznym w różnym wieku i stanie zdrowia;	K_W06 K_W07
D.W8.	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	K_W03 K_W06 K_W07
D.W10.	zasady organizacji opieki chirurgicznej oraz na bloku operacyjnym;	K_W04
D.W22.	zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS);	K_W02

D.W23.	czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne;	K_W02
D.W24.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;	K_W02 K_W06
D.W25.	zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;	K_W02 K_W06
D.W29.	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;	K_W02 K_W06
D.W32.	metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia.	K_W02 K_W06
Umiejętności – potrafi		
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa w chirurgii;	K_U03 K_U04 K_U08 K_U10
D.U2.	przewodzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia ze schorzeniami chirurgicznymi;	K_U04 K_U07
D.U3.	przewodzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób chirurgicznych;	K_U03 K_U04
D.U6.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	K_U04 K_U08
D.U7.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	K_U04 K_U11
D.U15.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	K_U10
D.U18.	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	K_U04 K_U11
D.U19.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;	K_U03 K_U04
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K01.	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	K_K01
K_K02.	przestrzegania praw pacjenta;	K_K02
K_K03.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	K_K03
K_K04.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	K_K04

K_K05.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K_K05		
K_K06.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K_K06		
K_K07.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K_K07		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Wykład Chirurgia				
TP-01	Specyfika pracy zespołu terapeutycznego w oddziale chirurgicznym i na bloku operacyjnym.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-02	Zakażenia w chirurgii.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-03	Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym oraz w chirurgii jednego dnia, z uwzględnieniem rodzaju znieczulenia. Protokół ERAS (<i>enhanced recovery after surgery</i>).	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-04	Postępowanie z pacjentem po zabiegu operacyjnym z uwzględnieniem rodzaju znieczulenia. Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-05	Żywienie w chirurgii pooperacyjnej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy

TP-06	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w ostrych stanach chirurgicznych: krwawienie z górnego odcinka przewodu pokarmowego, niedrożność przewodu pokarmowego, ostre zapalenie trzustki, ostre zapalenie wyrostka robaczkowego, rozlane zapalenie otrzewnej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-07	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w chorobach układu pokarmowego wymagających leczenia chirurgicznego: choroba wrzodowa i rak żołądka, choroby pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych, przepuklina brzuszna, rak trzustki, rak jelita grubego.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-08	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w chorobach tarczycy wymagających leczenia chirurgicznego.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-09	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne u pacjentów z rakiem piersi.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-10	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w chorobach naczyń tętniczych i żylnych.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-11	Urazy narządu ruchu: rany, stłuczenia, złamania, skręcenia – przyczyny, metody postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-12	Pacjent z chorobą oparzeniową - postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-13	Podstawy chirurgii przeszczepiania narządów uszypułowanych: podstawy prawne, kryteria rozpoznawania śmierci mózgu, zasady pobierania i przeszczepiania nerek, wątroby, trzustki.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
Wykład Pielęgniarstwo chirurgiczne				

TP-14	Specyfika pracy pielęgniarki w oddziale chirurgicznym i na bloku operacyjnym. Proces pielęgnowania chorego hospitalizowanego w oddziale chirurgicznym.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-15	Badania diagnostyczne w chirurgii. Przygotowanie chorego do badań diagnostycznych i opieka nad pacjentem po wykonaniu badań – zadania pielęgniarki.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-16	Zadania pielęgniarki w przygotowaniu chorego do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-17	Pielęgnowanie pacjenta po zabiegu operacyjnym z uwzględnieniem rodzaju znieczulenia. Pielęgnowanie ukierunkowane na zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-18	Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w chirurgii jednego dnia i opieka po zabiegu.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-19	Zasady żywienia chorych chirurgicznych.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-20	Opieka pielęgniarska nad chorymi w ostrych stanach chirurgicznych: krwawienie z górnego odcinka przewodu pokarmowego, niedrożność przewodu pokarmowego, ostre zapalenie trzustki, ostre zapalenie wyrostka robaczkowego, rozlane zapalenie otrzewnej.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-21	Opieka pielęgniarska nad pacjentem z wybranymi chorobami układu pokarmowego wymagającymi leczenia chirurgicznego: choroba wrzodowa i rak żołądka, choroby pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych, przepuklina brzuszna, rak trzustki, rak jelita grubego.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-22	Opieka pielęgniarska nad pacjentem z wybranymi chorobami tarczycy wymagającymi leczenia chirurgicznego.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy

TP-23	Opieka pielęgniarska nad chorym z rakiem piersi.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-24	Opieka pielęgniarska nad pacjentem z chorobami naczyń tętniczych i żylnych.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-25	Opieka pielęgniarska nad chorym z chorobą oparzeniową.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-26	Pielęgnowanie chorego z urazem narządu ruchu leczonym zachowawczo (opatrunek gipsowy lub wyciąg bezpośredni) lub operacyjnie.	wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
Samokształcenie kierowane				
TP-27	Pielęgnacji wkłucia centralnego.	samokształcenie kierowane	samokształcenie	zaliczenie pisemne – testowe
TP-28	Żywienie pacjenta pozajelitowe drogą naczyń obwodowych i centralnych.	samokształcenie kierowane	samokształcenie	zaliczenie pisemne – testowe
TP-29	Opieka pielęgniarska nad chorym z drenażem jamy opłucnej.	samokształcenie kierowane	samokształcenie	zaliczenie pisemne – testowe
Zajęcia praktyczne w MCSM				
TP-30	Pielęgnacja rany, z uwzględnieniem doboru techniki i sposobu pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków. Dobieranie metod i środków pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji. Płukanie rany.	zajęcia praktyczne w MCSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-31	Przygotowanie pielęgniarki do instrumentowania.	zajęcia praktyczne w MCSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-32	Pielęgnacja pacjenta z rurką tracheostomijną.	zajęcia praktyczne w MCSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-33	Pielęgnacja pacjenta z przetoką jelitową.	zajęcia praktyczne w MCSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa:				
1. Walewska E. (red.): Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wyd. 2. PZWL, Warszawa 2014.				
2. red. nauk. publ. Grajek Z. W. Wybrane zagadnienia pielęgniarstwa chirurgicznego i operacyjnego / [Suwałki: Wydawnictwo Uczelniane Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika, 2010				
Literatura uzupełniająca:				
1. Głuszek S. (red.): Chirurgia Podstawy. Wyd. 2. PZWL, Warszawa 2019.				
2. Ścisło L. (red.): Pielęgniarstwo chirurgiczne. PZWL, Warszawa 2020.				
3. Klimczyk A., Niechwiadowicz-Czapka T.: Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa chirurgicznego. Continuo, Wrocław 2008.				
4. Michalak A., Sierżantowicz R. (red.): Pielęgniarstwo operacyjne. PZWL, Warszawa 2023.				
5. Walewska E., Ścisło L.(red.) Procedury pielęgniarские w chirurgii. Wyd. 1. PZWL, Warszawa 2016.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin *		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		90		
Praca własna studenta		60		
SUMA GODZIN:		150		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
		Liczba punktów ECTS		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 5		3
	Praca własna studenta			2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta				
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy		Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
Wykład	- czytanie wskazanej literatury, - przygotowanie do egzaminu	D.W1.; D.W2.; D.W3.; D.W4.; D.W5.; D.W6.; D.W7.; D.W8.; D.W10.;D.W22.; D.W23.; D.W24.; D.W25.; D.W29.; D.W32.		- egzamin pisemny – test

Samokształcenie kierowane	- czytanie wskazanej literatury - przygotowanie do zaliczenia	D.W2., D.W3., D.W7.	- zaliczenie pisemne – test
Zajęcia praktyczne w MCSM	- czytanie wskazanej literatury, - zapoznanie z check-listami umiejętności wykonywanych podczas zajęć	D.U1., D.U2., D.U3., D.U6., D.U7., D.U15., D.U18.; D.U19., K_K01, K_K02., K_K03, K_K04, K_K05, K_K06, K_K07	- zaliczenie umiejętności praktycznych według check-list, - zaliczenie kompetencji społecznych

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

1. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:

- 1) Zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną każdej umiejętności przypisanej do zajęć praktycznych, realizowanych w MCSM, opisanej w „Karcie umiejętności kształcenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza” i w „Dzienniku zajęć praktycznych”.

Zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną każdej kompetencji społecznej przypisanej do zajęć praktycznych, realizowanych w MCSM, opisanej w „Karcie umiejętności kształcenia w zawodzie pielęgniarki/pielęgniarsza” i w „Dzienniku zajęć praktycznych”.

Ocena podsumowująca:

1. Forma i warunki zaliczenia wykładów:

- 1) Uzyskanie z egzaminu pisemnego oceny pozytywnej – co najmniej dostatecznej.
- 2) Egzamin w semestrze III w sesji zimowej – test jednokrotnego wyboru z części klinicznej i odrębny z pielęgniarstwa, zawierający 60 pytań z każdej części egzaminu. Czas rozwiązywania testu 60 minut z części klinicznej oraz 60 minut z zakresu pielęgniarstwa. Za każdą prawidłową odpowiedź student uzyska 1 punkt, a za nieprawidłową odpowiedź 0 punktów.
Student uzyska z egzaminu dwie częściowe oceny – jedną z egzaminu z części klinicznej, drugą z egzaminu z pielęgniarstwa, które koordynator sumuje i wylicza średnią z ocen, jako ocenę końcową wspólną dla zajęć. Warunkiem otrzymania zaliczenia jest uzyskanie oceny pozytywnej – co najmniej dostatecznej (min. 50% poprawnych odpowiedzi) z każdej części egzaminu. Jeżeli student otrzyma co najmniej jedną ocenę częściową niedostateczną, np. z części klinicznej lub z pielęgniarstwa, wówczas ma prawo do egzaminu w drugim terminie, tylko z części ocenionej na ocenę niedostateczną.

Skala ocen:

Max.60 pkt. (dla każdej z części egzaminu):

Bardzo dobry (5,0) – 55-60 pkt.

Plus dobry (4,5) – 49-54 pkt.

Dobry (4,0) – 43-48 pkt.

Plus dostateczny (3,5) – 37-42 pkt.

Dostateczny (3,0) – 30-36 pkt.

Niedostateczny (2,0) poniżej 30 pkt.

2. Forma i warunki zaliczenia samokształcenia kierowanego:

- 1) Zaliczenie na ocenę w semestrze III przed sesją egzaminacyjną.
- 2) Warunkiem otrzymania zaliczenia jest uzyskanie oceny pozytywnej – co najmniej dostatecznej (min. 50% poprawnych odpowiedzi) z testu jednokrotnego wyboru, składającego się z pytań obejmujących treści programowe z zakresu samokształcenia.

Skala ocen:

Max.30 pkt.

Bardzo dobry (5,0) – 28-30 pkt.

Plus dobry (4,5) – 25-27 pkt.

Dobry (4,0) – 22-24 pkt.

Plus dostateczny (3,5) – 19-21 pkt.

Dostateczny (3,0) – 15-18 pkt.

Niedostateczny (2,0) poniżej 15 pkt.

W sytuacji gdy student z testu otrzyma ocenę niedostateczną w pierwszym terminie, ma prawo do zaliczenia na ocenę w drugim terminie (w czasie sesji podstawowej).

3. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:

- 1) Średnia ocen z każdej umiejętności i kompetencji społecznej przypisanych do zajęć praktycznych realizowanych w MCSM, opisanych w „Karcie umiejętności kształcenia w zawodzie pielęgniarstwa/pielęgniarskiego” i „Dzienniku zajęć praktycznych”.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości wykorzystania metod kształcenia na odległość